

Lausuntopyyntö opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuun; Ehdotus museopoliittiseksi ohjelmaksi

Turun taidemuseo / Konstföreningen i Åbo – Turun Taideyhdistys ry 8.5.2017

Puheenjohtaja Roger Broo

Museonjohtaja Kari Immonen, puh. 044 312 2256, kari.immonen@turuntaidemuseo.fi

Ehdotus museopoliittiseksi ohjelmaksi (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 9/2017)

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö Turun taidemuseolle

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Turun taidemuseolta lausuntoa Ehdotuksesta museopoliittiseksi ohjelmaksi. Lausunnon antamisen määräaika on 30.6.2017.

Museopoliittisessa ohjelmassa linjataan museoalan keskeiset menestystekijät vuoteen 2030 saakka. Ohjelma tarkastelee museoiden muuttuvaa toimintaympäristöä, museotoiminnan visioita ja arvoja sekä kehittämiskokonaisuuksia. Museopoliittinen ohjelma ottaa kantaa museolain muutostarpeisiin, rahoitusjärjestelmän kokonaisuudistukseen sekä alueellisten ja valtakunnallisten museoiden rakenteelliseen uudistukseen.

Ohjelman suurimmat muutosehdotukset Turun taidemuseon näkökulmasta liittyvät rahoitusjärjestelmän uudistamiseen sekä aluetaidemuseo- ja maakuntamuseojärjestelmän korvaamiseen kansallisilla ja alueellisilla vastuumuseoilla.

Turun taidemuseon lausunto opetus- ja kulttuuriministeriön ehdotuksesta museopoliittiseksi ohjelmaksi:

Museopoliittinen ohjelma sisältää runsaasti toimenpide-ehtouksia ja listaa ansiokkaasti niiden toivottuja vaikutuksia. Museopoliittisessa ohjelmassa ei kuitenkaan oteta kantaa näyttelytoiminnan kehittämiseen, jotta välttäisiin poliittiselta ohjaukselta.

Turun taidemuseo katsoo, että näyttelytoiminta tulisi nostaa ohjelman keskiöön kuten esimerkiksi Ruotsin museolaissa, jossa näyttelytoiminta nähdään kokoelmatoiminnan rinnalla museoiden tärkeimpänä tehtävänä. Taidemuseot ovat muistiorganisaatioita mutta yhtä lailla taidelaitoksia ja taiteen tekemisen ja esittämisen mahdollistajia. Taiteen itseisarvoa sekä nk. arm's length -periaatetta ei mielestämme tulisi unohtaa ohjelmaa ja lakimuutoksia kirjattaessa. Näyttelytoiminta on keskiössä ja linkittyy niin museon kokoelmatoimintaan kuin museokasvatukseen tai kansainvälistymistöimiin. Yhtälailla näyttelytoiminta mahdollistaa varainhankinnan, digitalisoitumiseen liittyvät hankkeet ja tutkimushankkeet sekä henkilöstön kehittäminen ja eri yleisöjen saattamisen taiteen pariin.

Turun taidemuseo ymmärtää perusteet nykyisen aluetaidemuseo- ja maakuntamuseojärjestelmän korvaamisesta alueellisiin ja valtakunnallisiin vastuualueisiin perustuvalla järjestelmällä. Julkisen rahoituksen tulisi kuitenkin jatkossakin turvata ohjelmassa esitettyjen kehittämistoimien toteuttamisen. Ulkoisen rahoituksen ja omarahoituksen uusien muotojen kehittäminen ja niihin turvautuminen ei vaikuta realistiselta nykyisessä arvoilmastossa, jossa yritystuet ja apurahat on suunnattu enemmän tai vähemmän taiteen välineellistämiseen sen sijaan, että taiteen itseisarvo ja taiteen tekemisen sisällöllinen vapaus nähtäisiin korkeimpana arvona. Valtionosuuksien pieneneminen voi pahimmassa tilanteessa näivettää toiminnan ja vähentää museoiden toiminnan vaikuttavuutta entisestään. Turun taidemuseon osalta aluetaidemuseotoimintaan kohdennetun tuen poistuminen asettaa äärimmäisiä paineita vakiintuneen ja korkeatasoisen museotyön tekemiseen omalla alueella, Suomessa ja kansainvälisesti.